

IIN piemērošana ienākumam no kriptovalūtas: jauns VID viedoklis (2/21/18)

Iepriekš publiski pieejamā rakstā šā gada 30. janvārī izklāstījām gan mūsu, gan VID viedokli par to, kā jāpiemēro IIN ienākumam no kriptovalūtas. Tobraid VID uzskatīja, ka ienākums no kriptovalūtas ir cita veida ienākums (neatskaitot izdevumus), kam piemēro pamatlikmi, t.i., 2018. gadā progresīvo IIN likmi. Šobrīd VID ir mainījis savu viedokli.

Tomēr tas ir ienākums no kapitāla pieauguma

Šā gada 19. aprīlī un 7. maijā sadarbībā ar Finanšu ministriju (FM) VID ir publiskojis savu jauno viedokli par IIN piemērošanu kriptovalūtas darījumos fiziskām personām – ienākums no kriptovalūtas pirkšanas un pārdošanas ir kapitāla pieaugums. Attiecīgi ar IIN apliekamais ienākums ir peļņa, un 2018. gadā piemērojamā likme ir fiksēta 20% apmērā.

Turpmāk ir uzskaitītas situācijas, kurās nodokļu maksātājs ir lūdzis VID skaidrojumu, kā arī VID šā gada 7. maijā sniegtā viedokļa apkopojums (19. aprīļa viedoklis ir ietverts 7. maija viedoklī):

Situācija	Jautājums	VID/FM atbilde
1) Kriptovalūtas iegāde un pārdošana tiek veikta internetā. 2) Interneta vidē notiek kriptovalūtas maiņa pret eiro, saņemot eiro maksājumu norēķinu kontā.	1) Kādi nodokļi un kādā apmērā ir jānomaksā fiziskai personai, veicot kriptovalūtas iegādi un pārdošanu? 2) Vai fiziskai personai ir jāiesniedz gada ienākumu deklarācija un kāda informācija tajā ir jānorāda?	1) Ienākums, kas fiziskai personai rodas kriptovalūtas atsavināšanas darījuma rezultātā, pēc būtības ir uzskatāms par ienākumu no kapitāla pieauguma. 2) Ienākumu no kapitāla pieauguma aprēķina kā ieņēmumu un izdevumu starpību, 2018. gadā piemērojot fiksētu IIN likmi 20% apmērā. 3) Peļņa un zaudējumi no kriptovalūtas darījumiem ir jāskaita taksācijas gada ietvaros, lai noteiktu kopējo kapitāla pieauguma apmēru; zaudējumi samazina peļņu no kriptovalūtas vai citu kapitāla aktīvu atsavināšanas. 4) Ienākums ir jāuzrāda kapitāla pieauguma deklarācijā DK, nevis gada ienākumu deklarācijā, vienreiz ceturksnī vai gadā atkarībā no peļņas apmēra (virs vai zem 1 000 eiro).

Fiziska persona vēlas aizdot sev piederošu kriptovalūtu savam uzņēmumam, atmaksājot aizdevumu eiro.

Kā šādam ienākumam piemērot IIN un vai fiziskai personai jānorāda aizdevums gada ienākumu deklarācijā?

Fiziskā persona pārdod sev piederošu kriptovalūtu uzņēmumam zem tirgus cenas. Kam šajā gadījumā būs jāmaksā Uzņēmums kriptovalūtu konvertē nodokļi valstij un kādā apmērā? eiro pēc tirgus cenas un ieskaita savā kontā.

Šāds aizdevums VID nav jādeklarē. Tomēr, mūsuprāt, līgumā ir jānosaka kriptovalūtas vērtība aizdošanas brīdī, lai atmaksājamā summa nemainās līdz ar kriptovalūtas vērtību. Turklat jāizvērtē, vai šāds darījums ir uzskatāms par aizdevumu vai tomēr pārdošanu. VID uzsakata, ka tā ir kriptovalūtas pārdošana, tādēļ fiziskajai personai ir jārēķina peļņa un jāmaksā IIN no peļņas, iesniedzot kapitāla pieauguma deklarāciju DK. Ja fiziskajai personai kriptovalūtas iegādes vērtība pārsniedz vai ir vienāda ar pārdošanas cenu (ir zaudējumi), tai nerodas ienākums no kriptovalūtas atsavīnāšanas (ar IIN apliekamā bāze). Tomēr gadījumā, ja pārdošanas cena ir mazāka par tirgus cenu vai arī darījumu veic, lai samazinātu ar IIN apliekamo bāzi, VID var izvērtēt šādu darījumu un pārrēķināt apliekamo ienākumu, nemot vērā tirgus cenu, it īpaši tādēļ, ka uzņēmums vēlāk kriptovalūtu atsavina par tirgus cenu un gūst ienākumu, no kura maksā UIN saskaņā ar tā rezidences valsts normatīvajiem aktiem (Latvijas – pie dividenžu izmaksas).